

UVOD

Dominantna društvena teorija u američkoj sociologiji u 1940-im i 1950-im. Za razliku od marksizma koji naglašava društveni sukob i promenu, funkcionalizam naglašava društvenu harmoniju, sklad delova i potrebu postizanja i očuvanja harmonije. Začetnik funkcionalizma je E. Durkheim.

Moderna funkcionalna ideja delom proizlazi iz kulturne antropologije, gde se razvijala u radovima A. Radcliffe-Browna i B. Malinowskog. Nakon 2. sv. rata započinje dominacija američke sociologije. Posebno snažan uticaj bio je dolazak istaknutih, mahom nemačkih, teoretičara koji su izbegli pred nacističkim progonima i ratom.

Dominantan teorijski pristup postao je FUNKCIONALIZAM. Glavna ideja je bila: društva treba smatrati sistemom institucija koje obavljaju određene funkcije potrebne za njihovo održanje. Najjači uticaj dolazi od Spencera i Durkheima. Funkcionalizam društva zamišlja kao skupove povezanih i međuzavisnih društvenih uloga, kojima su institucije okvir, a norme i vrednosti način usmeravanja ponašanja. Potreba, funkcija i norma

potreba stvara normu, instituciju i funkciju

funkcionalizam najveću pozornost daje vrednostima (zahtevi koji osiguravaju celinu društva) svest u svom normativnom delu ne stvara se nasleđem, već sistemskim postupkom društva da svojim članovima odredi uloge, da ih motiviše ili prisili da takve zadatke obavljaju

Funkcionalizam je savremeni opšti teorijsko-metodološki pravac. Osnovno polazište funkcionalizma je društvo kao sistem koga čine medjusobno povezani delovi. Ovako pojednostavljeno pojmovno odredjenje ne obuhvata svu složenost i kompleksnost ovog pravca, koji je gigantski rezime celokupnog gradjanskog smera sociologije. Funkcionalizam je dominirao savremenom sociologijom do 60-ih godina prošlog veka, da bi pod uticajem kritike i novih pravaca bio potisnut. Funkcionalizam su uslovile dve teorijske okolnosti. Prvo, eksplozivan razvoj biologije i njen uticaj na društvene nauke, koji se ogleda u pojavi etnografije i u genezi nastanka sociologije kao nauke. Drugo, nastanak i razvoj socijalne antropologije kao sistematičan način izučavanja društvenih pojava, pre svega primitivnih zajednica. Nezadovoljni do tada površnim tumačenjima i opisima arhajskih društava, antropolozi su nastojali da objasne društvene pojave medjusobnom povezanošću društvenih pojava i ustanova. Uočili su da su arhajska društva čvrsto integrisana, bez ozbiljnih društvenih konflikata, da funkcionišu kao celine i da su običaji, u vidu obreda, značajan faktor integracije. Biologizam i antropološki funkcionalizam su tako omogućili teorijsku i metodološku osnovu za nastanak funkcionalizma.

Medjutim, prisutne razlike u određivanju predmeta ovog pravca je:

1. šire shvatanje, po kome se društvene pojave objašnjavaju drugim društvenim pojavama, ali su društvene pojave "funkcionalne, tj. zavisno povezane";
2. uže shvatanje, po kome su društvene pojave funkcije čovekovih potreba, i
3. strukturalno shvatanje društvenih funkcija, kao analiza elemenata strukture društva sa analizom funkcija tih elemenata.

Dominantna ideja klasičnog funkcionalizma je zaštita postojećeg društvenog stanja. Tada se istaknuta revolucionarna načela narodnog suvereniteta i jednakosti nisu uklapala u kapitalistički model upravljanja

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com